

(ካልኦይ ክፋል)

ብጻላኢ ምትሓዘይ

ሑሴን ዩሱፍ (ቀዳማይ) - 1985

ዓሊ ኑር ኣሕመድ

ከምቲ ልሙድ ዕማማትና ንምሲላጥ ምስ ብጻይ ሳላሓዲን ብሓባር : ሓደ ሓደ ግዜ ድማ ሓደና ኣስመራ ንኣቱ ነርና :: ቅድሚ ምትሓዘይ ብገለ ማዓልታታት በይነይ ኣቲየ ነረ :: ብ28 ጥቅምቲ1970 ካብቲ ተኻሪናዮ ዝነበርና ገዛ ወጻኢ ኣብ ሹቅ ምስ ሓደ ካብቶም ንጡፋት ኣባላት : መምህር ሙሐመድ ስዒድ ኣብ ውሽጢ ድኳኑ ዘላ ንእሽቶ ገዛ ነረ : ቀትሪ ምስ ኮነ ሰብ ብዙሕ ዘይንቀሳቀሱ እዋን ካብታ ድኳን ወጺኤ ናብቲ ኣብ ገዛ ባንዳ ሓበሻ ዝተኻረናዮ ገዛ ክኸይድ ከሎኹ ኣብ ጥቃ ፋብሪካ ናይ ኣለም ማሓረና ምስ በጻሕኩ ካባይ ፍንቲት ኢሉ ገረመስቀል ወዲ ቀሺ ዝባሃል ኣብ ሓሙሻይቲ ክፍሊ ተጋዳላይ ዝነበረ ይመስለኒ ብ1968 ከሰላ ዝራኣየኒ ሰብ : ርሒቅ ኢሉ ሰግር ጽርጊያ ንሱ እውን እንዳኸደ ሪኤዮ :: ንሱ ከም ዝራኣየኒ ወይ ከም ዝፈለጠኒ እኳ እንተዘይኣረጋገጽኩ ኣብ ኣስመራ ምህላወ ኣብ ጸላኢ ኢዱ ከም ከምዝሃበ ፍሉጥ ስሌ ዝኾነ ፈሊጡኒ ከይኮውን : ንገዛ ብርሃኑ ገጸይ ምኻድ ሓዲገ ንዕዳጋ ሓሙስ ተገዳዝኩ :: ይስዕብኒ ምህላወን ዘይምህላወን ከረጋግጽ ፊቲነ ክሪኦ ግን ኣይካኣልኩን :: ኣይፈለጠንን ዝብል ግምት ስሌ ዝነበረኒ ድማ ብዕዳጋ ሓሙስ ኣቢለ ናብቲ ገዛ ኣቲየ :: ንሱ ግን ዳሓር ከም ዝፈለጥኩዎ ተኸዊሉ ብካልእ ዘይፈልጦ ሰብ ይከታተለኒ ነሩ::

እቲ ገዛ ብሽም ኣባልና ተጋዳላይ ዓሊ ኑር ኣሕመድ ኢና ተኻሪናዮ ዝነበርና :: ዓሊ ኣብቲ እዋን ተታሒዙ ዳሓር ፍርዱ ምስ ወደኤ ንሜዳ ዝወጸ ተጋዳላይ እዩ :: ምስ ዓሊ ኣብቲ ገዛ ተራኽብና ነቲ ጉዳይ ሓቢረዮ : ገብረመስቀል ስዒቡኒ ከይኮውን ጠርጠራ ስሌ ዝነበረኒ ወጻኢ ካብቲ ገዛ ክድህስስ ነገረዮ :: ነዊሕ ከይጸናሕና እቶም ዝሰዓቡኒ ኣነ ከይፈልጠም ኣብቲ ካንሸሎ ዘሎ ዋና ገዛ ኣምጽኦም ክፈተላይ በሎ ኢሎምዎ :: ማዕጾ ኳሕክሑ ኣነ እዩ ኢሉኒ : ኣነ ድማ ድምጹ ፈሊጠ ክፊት ምስ ኣበልኩ : ሓደ ካብኦም ከይትንቀሳቀስ ኢሉ ሽጉጥ ሕዙላይ ኣነ ድማ ኣብ ዓራት ትሕቲ መተርኣስ ገረያ ዝነበርኩ ሽጉጣይ ከልዕል ዕድል እንተረኽብኩ ኢለ : ኢሂ ! ዳሓንዶ እተዉ : ኢለ ንድሕሪት ግምጥል ምስ በልኩ ሓደ ጥር ኢሉ ሕዙኒ ካብታ ገዛ ብሓይሊ ኣውጽኦምኒ :: ካብቲ ካንሸሎ ምስ ወጻእና ኣብ ጥምጥም ኣቲና ኣነ ሓንሳብ ብእግሪይ ሓንሳብ ብኢደይ ብዘሎኒ ሓይሊ ይሃርሞም ነረ :: ንሳቶም ኣማረ ዝባሃል ዉሩይ ናይ ስለላ ባእታ ዝመርሖም ወዲ ቀሺ ሳልሳዮም ሰለስተ ሰባት ነርም :: ዝገብሮ ዝነበርኩ ናይ ምህዳም ፈተናታት እዩ ነሩ :: ብምትሓዘይ ብዙሓት ኣባላት ክስምቡዱ ስሌ ዝኸእሉ እንዳተባኣስኩ ቶኪሶም ክቀትሉኒ እውን ይምኔ ነረ ግን ኣይገበሩዎን :: ክሃርሙኒ ከሎዉ ሓደ ካብኦም ብእምኒ ልዕሊ ዓይነይ ፈጊኡኒ : ምስ ባእሲ ደም ብዙሕ ስሌ

ዝኸደኒ ድኻም እንዳተሰማዓኒ ከይዱ ፡ ብሓይሊ ኣጽንዖም ሕዞም ንቤት ማእሰርቲ ማርካቶ ገጸም ብእግረይ ወሲዶሙኒ ። መልሓሰይ ግን ኣይደኸመን ነሩ ። ብፍላይ ካብቲ ብገዛ ብርሃኑን ዕዳጋ ዓርብን ዝመጽእ መንገድታት ዝራኸቡሉ እንዳ ክንክን ኣትሒዝካ ክሳብ ካርቸሊ ማርካቶ ዝኸይድ ጎደና ዳንካሊያ ክሪኡኒ ብየማነ ጸጋም ታኣኪቦም ዝጓዓዙ ዝነበሩ ሰባት ክሰምዑ ዓው ኢሊ ብሙሉእ ሓይሊይ “ ኤርትራ ኢትዮጵያ ኣይኮነትን ! ኣቱም ኤርትራዊያን ክሳብ ማዓስ ትም ትብሉ ! ኢትዮጵያ ካብ ሃገርና ትውጻእ ወዘተ.እንዳበልኩ ይኸይድ ነረ ፡ ትም ከብሉኒ ብዙሕ እኳ እንተፈተኑ ክሳብ ካርቸሊ ከይሓቋረጽኩ እንዳ ነደርኩን እንዳ ጨራሕኩን ከይደ ። ኣብቲ ኣስታት ሓደ ኪሎ ሜተረ ዝኸውን ጎደና ገሊኦም ኣብ ዘሎዎ ጠጠው ኢሎም ክሪኡኒ ከሎዉ ፡ ካልኣት ታኣኪቦም ብየማነ ጸጋም ደድሕረና ይኸዱ ስሌ ዝነበሩ ፡ ኣብቲ ጎደና ዝነበረ ኩነታት ኣነ ዝመርሖ ድምጺ ዘይብሉ ሰላማዊ ሰልፊ ይመስል ነሩ ።

እቶም ጸጥታ ነቶም ኣብቲ ካርቸሊ ዝነበሩ ፖሊስ ምስ ኣረከቡኒ ፡ ናባይ ከምዝኸዱ ኣይፈለጥኩን ። ገረመስቀል ሸመይ ኣይፈለገን ይመስለኒ እቶም ፖሊስ ኮፍ ኣቢሎም መን ሸምካ ወዘተ. ኢሎም ክሓቱኒ ጀሚሮም ። ኣነ ድማ ኤርትራዊያን ምዃናም ስሌ ዝፈለጥኩ መቀጻልታ ናይቲ ዝዛረቦ ዝነበርኩ ፡ ሸመይ ኤርትራዊ እዩ ፡ ሃገሪይ ኤርትራ እዩ፡ ጭቁን ይባሃል ፡ ውጹዕ ይባሃል ፡ ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ ይባሃል ብምባል ይምልሸሎም ነረ ። ብከምዚ ሸመይ ንምፍላጥ እንዳሓተቱ ከሎዉ ሓደ ብመልሓሰ ኢትዮጵያዊ ምዃኑ ዝፈለጥኩዎ ሞኮነን ናይ ፖሊስ ህድእ ኢሉ መን ሸምካ ኢሉ ምስ ሓተተኒ ፡ ኣብ ቅድሚ እቶም ዝሓቱኒ ዝነበሩ ኤርትራዊያን ንሲኻ ኢትዮጵያዊ ጸላኢያይ ስሌ ዝኸንካ ዋላ እውን እንተቀተልካኒ ግቡእካ እዩ ኣነ እውን ደስ ይብለኒ ፡ ነዞም ግዙኣት ወይጦታት ግን ኣይነግሮምን ኢሊ ፡ ሸመይ ዓብደላ ሓሰን እዩ ፡ ተጋዳይ ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ እዩ ኢሊ ሸመይ ይነግሮ ። ንሱ ዘረባይ ሰሚዑ ፍሸኽ ክብል ከሎ፡ እቶም ኤርትራዊያን ርእሶም ኣድንኖም ትም ኢሎም ። ድሕሪ ገለ ደቃይቅ ኣብቲ ዘሎናዮ ገዛውቲ ድምጺ ናይ ጥይት ሰሚዔ እታ ምሳይ ዝነበረት ሽጉጥ ተሎጊማ ስሌ ዝነበረት ክተናክፉዎ ከሎዉ እያ ቶቶኪሳ ብማለት “ ሰብ ለኪማ ክትኸውን ተስፋ ይገብር “ ምስ በልኩዎም ተጠማምቶም ትም ኢሎም ።

ስሌ ዘይፈተኹኒ ገለ ነገራት ዘመዝግበላ ኖታን ገለ ወረቓቕትን ቁሩብ ገንዘብን ኣብ ጁባይ ነሩ ። ኩሉ ጊዜ ከተማ ክኣቱ ከሎኹ፡ ብፍላይ ኣስማት ናይ ሰብ ይኹን ቦታታት ብምስጥራዊ ኣጸሓሓፋ እዩ ዝጽሕፎ ነረ ። ናይ ብርዒ(ምስጥራዊ) ሸመይ ድማ ኻሊድ ዓሊ ኻሊድ ነሩ ። ስሌዚ ብዙሕ ዘሰከፍ ነገራት ኣይሕዝን ነረ ።ይኹን እምበር ምናልባሽ ናብ ገለ ነገራት ክመርሖም ስሌ ዝኸእል ከርሕቆ ስሌ ዝመደብኩ ፡ እቲ ሞኮነን ምስ ከደ ፡ ደፈረ ነቶም መጀመሪያ ዝመጹኒ ክልተ ኤርትራዊያን ካብ ጁባይ ኣውጽእ ኣቢሊ ፡ ህንኩም እዚ ሕዞም ኢሊ ንሓድኡም ሂቡዮ ። ትም ኢሎም ድማ ተቀብሎሙኒ ። ዳሓር ከም ዝፈለጥኩ ሓደ ካብኡም ኣብ ጀብሃ ተሰሊፉ ነሩ እቲ ካልኣይ ግን ኣይፈለጥኩን ። ድሕሪዚ ሻምበል በለጠ ናይ ጸጥታ (ሲ. ኣይ. ዲ) ሓላፊ ዝነበረ ታሓቢሩ ይመስለኒ ኣብቲ ቦታ ብቅጽበት ናባይ መጺኡ ገጸይ ጠሚቱ ፡ ናይ ሓጎስ ምልክት እንዳኣርኣዩ “ ኣብደላ ተያዝክ ? “ ዓብደላ ተታሕዝካ ? ኢሉኒ። ኣነ ኣይመለሸኩሉን ። ንሱ ብዛዕባይ ካብ ኣስመራ ከይወጸእኩ ኣብ ምንቅስቃስ ናይ ተማሃሮ ከሎኹ እዩ ዝፈልጠኒ ። ሜዳ ምውጻኤይ ይኹን ካልእ ነገራት ብዛዕባይ ኣጸቢቁ ይፈልጥ ። ድሕሪዚ ብማኪና ንኣጂብ (ቤት ጽሕፈት ናይ ሲ.ኣይ.ዲ.) ናብ መጀር ጀነራል ተድላ ዑቅቢት ዝተከኤ ዳሓር ደርጊ ዝቀተሎ መ/ጀ/ ጋሻው ከበደ ወሲዶሙኒ ። ንሱ ኣብታ ገዛ ዝረኸቡዎ ሓንቲ ማሕተም ዘሎዎ ገንዘብ ንዝህቡ ዝዋሃብ ንእሽቶ ኣስማት ዘይብላ ሓዳስ ዱብሊኪይትን (ቅብሊት) ገለ ጽሑፋትን ኣብ ኢዱ ሕዞ እንዳገማጠለ ፡ ንዕቅት ድዩ ጽልኢ ኣይፈለጥኩን ናባይ ግልጽ ከይበለ ፡ መን ልኢኹካ ? ንምንታይ ተላኢኹካ ? ኢሉ ሓቲቱኒ ። ኣነ ድማ ንዒቁኒ ከምዘሎ ገሚተ ንነፍሰይ

ከይኣዕበኹ ዑመር ዓብደላ እዩ ልኢኹኒ ኢሊ ትም ኢሊ ። ዑመር ዓብደላ ዝባሃል ኣባል መሪሕነት ኣብ ጅብሃ ኣይነበረን ትም ኢሊ እዩ ጠቂሰዮ ።ንምንታይ ከይበለን ውሰዱዎ ! ኢሊዎም ።

ካብ ተምክሮታትና ብምጥቃም ንኣባላትና ክታሓዙ ከሎዉን ፡ ኣብ ኣወዳደባ ዝጠቅሞም ይኹን ካልእ ዝተፈላለዩ መምረሒታት ንሂቦም ነርና። ገለ ካብዚ መምረሒታት ድማ ሓደ ግዜ ኣብ ኢድ ጸጥታ ወዲቁ ነሩ ። ኣብቲ መምረሒታት ንምሳሌ ፡ ናይ ሓባር ምትእስሳር ዘሎዎም ኣባላት ብዝሓም ካብ 15 ሰብ ከይበዝሑ ፡ ሓደ ኣባል ብጸጥታ ክታሓዝ ከሎ ንዝጓነፎ መርመራታት ተጸሚሙ ክጸሮ ከምዘሎዎ ፡ እቶም ጸጥታ ጭብጢ ከም ዝረኽቡ ምስ ፈለጥካ እውን ፡ እቶም ዘይተታሕዙ ብጸትካ ከምልጡ ወይ ካብቲ ዘሎዎ ቦታ ንምልጋስ ፡ ንብረት ወይ ሰነዳት ንምሕባእ ወዘተ. ዕድል ክረኽቡ ብዝካኣል መጠን እንዳካሓድካ ንገለ ግዝያት ከምዝደናጎዩ ምግባር ዝብል ኣስተምህሮ ንህብ ስሌ ዝነበርና ይመስለን ፡ ወይ ድማ ዝኾነ ኣካል ናይ ጸጥታ ንሕቶታቱ ከምቀዳምነታቱ ክሰርዖ ባህሪያዊ ስሌ ዝኾነ ብቀጥታ ደመይ ከይነቀጸ ንፎርቶ ወሲዶሙኒ ። ፎርቶ ጦር ሰራዊት እዮም ነሮምዎ ። ኣብቲ እዋን ካብ ጦር ሰራዊትን ፖሊስን (ጸጥታ) ዝቆመት ናይ ሓባር ኮሚቴ ገሮም ይሰርሑ ነሮም። ዘሳቅዩ ሰባት ኣዳልዮም ኣብ መርመራ ኣእቲዮሙኒ ። እተን ሕቶታት ድማ ውሰናት ነረን። ካልኣት ብጸትካ ኣብ ውሽጢ ኣስመራ ኣበይ ኣሎዉ ? ዘይኣተዉ እንተኾይኖም ማዓስ ክኣቱዉ እዮም ? መደብኩም እንታይ እዩ? ኣስመራ ማዓስ ኣቲኻ ? ዝብል ነሩ ። ተሓባብርቲ ይኹን ኣባላት መን እዮም ዝብል ሕቶታት ኣብዛ ለይቲ ፈጸሙ ኣይነበረን ። መልሲ ናተይ ድማ ኩሉ ዝደልዮም ነገራት ስሌ ዝተረዳኣኒ ፡ ዝመጸእኩሉ ማዓልቲ ኣሕጽር ኣቢሊ ቅድሚ ክልተ ማዓልቲ ከምዝመጸእኩ ፡ ብዘይካይ ዝኣተዉ ከምዘይልቦ ? እታ ዝተታሓዝኩላ ገዛ እንተዘይኮይኑ ዝፈልጦ ከምዘይብለይ ፡ መደብይ ድማ እንተ ረኺብ ኣባላት ምስራዕን ገንዘብ ምእካብን ጥራሕ እዩ ዝብል መልስታት ይህቦም ነረ።

እዚ ሕቶታት ክሓቱኒ ከሎዉ ፡ ኣእዳወይ ኣሲሮም ክልተ ኣብራኽይ ኣብ ሞንጎ ኣእዳወይ ኣእቲዮም ፡ ኣእዳወይ ንላዕሊ ከይወጸ በትሪ ኣብ መዕጻፊ ኣብራኽይ ኣእቲዮም ጥራሕ ዝባነይ ብዘሎዎም ሓይሊ ብተሪር ጭጉራፍ ይልብልቡኒ ነሮም ። ንድሕሪት ብሕቆይ ኣውድቆም ኣብ ኩባዲ ኣእጋሪይ ይሃርሙኒ ። እቶም ዘሳቅዩ ኤርትራዊያን እዮም ከሳቅዩኻ ከሎዉ ዕቡዳት እዮም ዝመስሉ ። ሓንሳብ እንዳኣዕረፉ ሓንሳብ ድማ ከዛሩቡኒ እንዳፈተኑ ክሳብ ኣስታት ፍርቂ ለይቲ ቀጸሎም ። ሻምበል በለጠን መሳርሕቱን ዝጠቅሞም ነገር ክረኽቡን ክሰምዑን ሙሉእ ለይቲ ከማይ ድቃስ ስኢኖም ሓዲሮም ። ምስ ቀበጹ ክልተ ኢዳይ ንድሕሪት ኣሲሮም ኣብ ሓደ ብሬት ዝግጠቀ ዋርድያ ጦር ሰራዊት ዘሎዎ ቦታ ወሲዶም ኣብ ኮሪድር ኮፍ ኣቢሎሙኒ ። ካብ ለይቲ ዝተረፈ እዋን ኩሉ ዓይነይ ሰም ከይኣበልኩ ብኮፊይ ክቁንዝ ሓዲረ ። መሬት ምስ ወገጤ ነቲ ዋርድያ ክሸይን ደሊዮ ምስ በልኩዎ ትቅብል ኣቢሉ “ ሸን ደም ሸን ” ኢሉኒ ። ብሓይሊ ተሲኤ ኣብዚ ሸን ስሌ ዝበለኒ ካብቲ ንሱ ዘሎዎ ቦታ ከይራሓቅኩ ሸይን ። ከምቲ ንሱ ዝበሎ ድማ ሸንተይ ደም ነሩ ። ኣብቲ ዝነበርኩዎ ተመሊሰ ኮፍ ምስ በልኩ ድሕሪ ገለ ጊዜ ሓደ ሻምበል ናይ ጦር ሰራዊት ዳሓር ከምዝፈለጥኩዎ ኣብ ኡም ሓጃር ዝነበረ ሻምበል በሎው ዝባሃል ፡ "ወረባላው የት ኣለ "? እቲ ሸፍታ ኣበይ ኣሎ እንዳበለ ንምርኣዩይ እንዳታሃወኸ ፡ ክንዲ ጎቦ ዝኾውን ወተሃደራዊ ክዳን ዝተኸድነ በለጭለጭ ዝብል ማዕሪጋት ዝተሸለመ ጸሊም ነዊሕ ሰብኣይ ኣብ ልዕሊይ ጠጠው ኢሉ። ባዓል ሸመት ፡ ሞኮነን ወይ ሻምበል ስሌ ዝኾነ ናዓይ ምስ ራኣዮ ስሌ ምንታይ ንኣኽብሮተይ ጠጠው ዘይበለ ኢሉ ይመስለኒ “የት ኣባትህ ተነስ ፡ ተነስ ” ብምባል “ብኮፊይ ኮሎኹ ብጫማኡ ብሓይሊ ኣብ ዓጽሚ ዳንጋይ ምስ ሃረመኒ ደም ጸረር ኢሉ ነቲ ዝነበርኩዎ ሰመንቶ ኣበላሸዮዎ ። ብቀጻሊ ተነስ ተነስ ይብል ስሌ ዝነበረ ኣነ ኣእዳወይ ንድሕሪት ተኣሲረ ስሌ ዝነበርኩ ቀልጥፊ ጠጠው ክብል ስሌ ዘይክእል ኣብ መንደቅ ብሓይሊ ተጸጊዔ እንዳተሓሰኹ ተሲኤ ። ገለ ክልኢታት (ሰከንድስ) ዝኾውን በተን ኣብ ሰፊሕ ገጹ ዘሎዎ ሃልሃልታ ሓዊ ዘውጸኣ ዘሎዎ ዝመስላ ፡

ምልክት ርህራሄ ዘይብለን አዲንቱ ብቱክረት ክጥምተኒ ጸኒሑ ፡ እንታይ ከም ዝበለ ኣይፈለጥኩን ፡ ዝበልዎ ነገር ከም ዝሰኣነ ዝብኢ እንዳኣግሮምሮም ከይዱ።

ድሕሪዚ ኣብቲ ፎርቶ ኣብ ውሽጣ ናእሽቱ ሸላታት ዝተሰርሐ ዓባይ ካመራ (ቻምበር) ኣብ ሸላ ኣእቲዮሙኒ ። እተን ሸላታት ብተርታ ኣብ ሓደ መስመር ዝተሰርሐ ኮይነን ብላዕሊ ክፋታታት እየን። ስፍሓተን ክልተ መትሮን ርብዕን ብሓደ መትሮን ፈረቃን ይኹውን ፡ ማዕጸ ናይቲ ሸላታት ኣስታት 13 ብ 13 ሰንትመተር ዝኹውን ናእሽቱ መስኮት ኣለዎ ። ሻዓ ለይቲ መንጻፍ ይኹን ክዳን ማይ ብልዒ ዝባሃል ኣይነበረን ። ንገለ ደቃይቅ ተገዲድካ ዓይንኻ ሰም ምባል እንተዘይኮይኑ ድቃስ ዝባሃል ኣይመጸንን ።

ድሕሪኡ ዝነበረ ማዕልትታት እቲ መርመራ ብዝኸፈኤ ኣገባብ ቀጺሉ እቲ ሕቶታት እውን ሓፈሻዊ ነሩ ። ቀንዲ ካብኡ ኣብ ውሽጢ ኣስመራ ዘሎዉ ኣባላት ክፈልጡ ይደልዩ ፡ ንዝብ ካብ መን ኣውጽእኩም ? ምስ መንግስቲ ካብ ዝሰርሑ ምሳኹም ዝተሓባበሩ መን ትፈልጥ ? ወዘተ. ዝብል ነሩ። ቅድሚ ምእሳሪይ ብዘይ ጭብጢ ዝኣሰሩዎም ብዙሓት ስሌ ዝነበሩ እውን ፡ ንእገለ ትፈልጦዶ ዝብል ሕቶታት ነሩ ። ኣነ ካብቶም ኣብኡ ዝጸነሑኒ ይኹን ሓደስቲ ዝፈልጦም ከምዘይብለይ ፡ ንሕና ስራሕ ኣብዚ ቀረባ እዋን ከምዝጀመርና ጸኒዔ ይምልሽ ነረ ። መርመራ ምሲቃይ እንዳተቆራረጸ ካብ ሓደ ወርሒ ንዘይውሒድ ግዜ ስሌ ዝቀጸለ ከብዲ ኣእጋሪይ ደም ኮይኑ መጀመሪያ ምስ ነቀጸ ቆርብቱ ብሙሉኡ ተቀሊጡ ። ካልኣይ ጊዜ እውን ብማህረምቲ ቆሲሉ ስሌ ዝተቀልጠ ብዙሕ ተሳቅየ እየ ። ምጽፋዕ እቲ ዘይቋረጽ ነገር እየ ። ክሓቱ እንተደለዩ ትእዛዝ ክህቡ እንተደለዩ እንዳጸፈዑ ስሌ ዝሓቱኻ ብፍላይ ጸጋመይቲ እዝነይ ብምጽፋዕ ሓቢጣ ደም ተውጽእ ነሩ ። ዝባነይ እውን እቲ ኩርማጅ ዝኣኸሎ ስጋ ሕዙ ስሌ ዝላዓል ይቅለጥ ነሩ ። ሙሉእ ገጽካ ሸጥ ኣቢሉ ዝሕዝ ፡ ኣብ ማእከሉ ኣዕንትኻ ዘርኢ መነጻር ዘሎዎ ማስከራ (መሸፈኒ) የእቱዉልካ ። ትንፋስ ስኢንካ ዓይንኻ ግምጥል ምስ ኣበልካ ፡ ክፊት የብሉዎ ። ዳግማይ ገለ ኣየር ምስ ሳሓብካ ምልስ የብሉዎ ። ብከምዚ ካብ 4 - 5 ዘይውሒድ ግዜ የሳቅዩኻ ። ንገለ ሰከንድስ እውን ብተኸታታሊ ኤለትሪክ ኣብ ኣእዳውካ ኣሲሮም ይትኩሱኻ ።

ከም ዝራኣኹዎ ዝተፈላለዩ ዓይነት ምስቃይ ፡ ማለት ከብዲ እግሪኻ ምህራም ፡ ስጋ ካብ ዝባንካ ምስቲ ኩርማጅ ተላዒሉ ክኸይድ ከሎ ፡ ዳግማይ ኣብ ዝተመልጠ ቦታ ክደግሙኻ ከሎዉ ወዘተ. ቃንዛኡ ቀሊል ኣይኮነን ። ኤለትሪክ እውን ክሳብ ሓንጎልካ ዝበጸበጸ የንቀጥቅጠካ ፡ ብሙሉኡ ኩሉ ብጣዕሚ የሕምም እየ ። ግን ከም ርእይቶይ ዘይጽወር ኣይኮነን ። ናዓይ እታ ዝኸፈኤት ማስከራ ነራ ። ማስከራ ዕብጥ ከብሉኻ ከሎዉ ድሕሪ ገለ ሰከንድስ ዓቅልኻ ይጸበካ ፡ ከም ትንፋሳ ዘይወጸ ዝታሓርደት ዶርሆ ተዕለብጥ ፡ ፈር ፈር ትብል ፡ ትንፋስካ ክትወጽእ ድማ ትምነ ። ዕረፍትኻ ኣብ ትንፋስካ ምውጻእ ጥራሕ ኮይኑ ይራኣየካ ። እንተኾነ በቲ መነጻር ዓይንኻ ስሌ ዝሕሉዉ ዓይንኻ ግምጥል ምስ ኣበልካ ብቁልጡፍ ካብ ገጽካ በግ ኣቢሎም ንፋስ ይህቡኻ እም ትንፋስካ ትምለስ ። ስሌዚ ናዓይ እታ ዝኸፈኤት ንሳ ነራ ። ብሰንካ ይመስለኒ ደም ዝተፍኣሉ ዝነበርኩ እዋን ነሩ ።

ቀንዲ ኣሳቀይቲ ጋይም ፡ ርእሶም ፡ ሓጎስ ዝባሃሉ እየም ነሮም ። ዝላዓለ ዝነበሮም ማዕሪግ ሻምበል ባሻ እየ ። ከምቲ ዝተፈላለዩ ጭካኔ ዝመለኦ መርመራታት ኣብ ነፍሲይ ዘሕድሮ መሪር ስቅያት ፡ ዘይርስዎ ሕማቅ ስሚዒት ዘሕደረልይ ነገር ነሩ ፡ ንሱ ድማ ሓደ ሸሙ ክጠቅስ ዘይደሊ ኤርትራዊ ሞኮነን (ተለንተ) ኣብ ፎርቶ ስሒት ኢሉ ዝመጽእ ዝነበረ ኣባል ጸጥታ ፡ ሓደ ማዕልቲ ኣሲሮም ኣብ መሬት ኣውድቆም ከሳቅዩኒ ከሎዉ መጺኡ እንዳ ጸረፈ ብሳእኑ ኣብ ገጸይ ረጊጹኒ ። ኣይጎዳኣንን ነዊሕ እውን ኣይገበረን ይኹን እመበር እዚ ተግባር ሓደ ማዕልቲ እኳ እንተኾነ ኣብ ነፍሲይ ዝሰረጸ ጉድኣት ካብታ ማስከራ ንታሕቲ ኣይነበረን።

ቀደም አባላት ናይ ሓራካ (ማሕበር ሸውዓተ) ወይ ድማ ጀብሃ ክእሰሩ ከለዉ ኣብ ልዕልኦም ዝዘውተር ዝነበረ ስቅያት ኣብ ልዕሊ ዝጠቀስኩዎ ተወሳኺ ካልእ እውን ንሰምዕ ነርና ፡ ንሱ ድማ ከምታ ናይ ማስከራ ፡ ብርእስኻ ኣብ ማይ ዝመለኤ በርሚል የእቱዉኻ ፡ ትንፋስካ ከይሓልፍ ድማ ቀልጥፎም ኣውጽእ የብሉኻ ። ኣብ ፊሪ ነፍስኻ ማይ ዝመለኤ ጠርሙዝ የንጠልጥሉ ወዘተ. ነርም ። ካብቲ ዝዝክር ዛንታታት ኣብ ኣስመራ ከምዚ ዝኣምሰለ ስቅያት ዘሕለፉ ቀዳሞት ተቃለስቲ ናይ ሓራካ ይኹኑ ጀብሃ ብዙሓት እዮም ንምሳሌ ፡ ካሕሳይ ባህልብን (ወዲ ልቢ) እቲ ዓብይ ተጋዳላይ ስዒድ ዳራንካይን ካልኣትን ነርም ። እዚ ግን ናዓይ ኣይኣጋጠመንን ።

ኣልዕል ኣቢሎም እገለ ይፈልጦ እየ ኢሉካ ፡ ረኺቡዮ ነረ ኢሉካ ወዘተ. እውን ይብሉኻ ኣነ መጀመሪያ ካብ ስቅያት ከምዘይፈርህ ካልኣይ ስራሕና ሓድሽ ስሌ ዝኾነ ዝነግሮ ነገራት ከምዘይልቦ መልእኽቲ ከመሓላልፍ ስሌ ዝደለኹ ፡ ኣነ ዝኾነ ዘምጽኦ ሰብ ወይ ዘረክቦ ንብረት ከምዘይልቦ ይነግረኩም ኣለኹ ፡ ስሌ ዘይትኣምኑኒ ግን ከተሳቅዩኒ ግድን እዩ ኢለ ፡ ዝሓቶቱኒ ሕቶታት ብህድኣት መሊሽ ፡ በሉ ሕጂ ድላይኩም ግበሩ ይብሉም ነረ ። ሓደ ሓደ ግዜ እቲ ስቅያት ንነዊሕ ግዜ ስለዝቅጽል ዕረፍቲ ምእንታን ክረክብ ኣብ ክንዲ ነቲ ሕቶታት ኣሕጽር ኣቢለ ዝምልሾ ፡ ንመልስታታይ ብተገዳስነት ክሰምዑዎን ክከታተሉዎን ነዊሕ ዛንታ የምጸእሎም ። ንምሳሌ ድሕሪ ገለ ግዜ ንሕና ካብ ኣስመራ ካሻፋት ከምዘውጸእና ስሌ ዝፈለጡ እተን ካሻፋት ዝተገዘአሉ ገንዘብ ካብ ውሽጢ ዝወጸ እዩ ዝብል ጠርጠራ ስሌ ዝነበርኩም፡ ቀንዲ ዘገድሶም ነገር ካበይ ረኽብኩምዎ ዝብል ሕቶ ነሩ ። ኣነ ድማ እቲ ገንዘብ እቲ ሓቂ ካብ ኣስመራ ዝወጸ እንተኾነ ፡ ኣብ ክንዲ ካብ ሜዳ ዝመጸ እዩ ዝብል ሓጽር መልሲ ዝህቦም ፡- "መሪሕነት ጀብሃ ቅያዳ ኣልዓማ ትባሃል ። ቅያዳ ኣልዓማ ማለት ጠቅላላ መሪሕነት ማለት እዩ። ብዝሓም 38 እዩ ። ኣብ ሞንጎኦም ዑመር ዓብደላ ዝባሃል ናይ ገንዘብ ሓላፊ ኣሎ ። ንሱ ካብ ባርካ ንዓንሰባ ጦፍ ሰዲዱ ። ጦፍ ማለት ንፍሉይ ተልእኾ እትንቀሳቀስ ንእሽቶ ጉጅሌ እያ ። ምስዚ ጦፍ ገንዘብ ሰዲዱ ዝያዳ ዋጋ ብምሃብ ኣኸሰብኩም ወዘተ.ዝገበርኩም ገርኩም ካሻፋት ግዝኡልና ኢሉና ። ምስዚ ጦፍ ኣብ ከባቢ ዋዘንታት ተራኽብና ".....ወዘተ. እንዳበልኩ የዘንትወሎም ። ንሳቶም ብተገዳስነት ጽን ኢሎም ይሰምዑኒ ነርም ። ዝጠቀስኩዎ ነገራት ኩሉ ድማ ፈጠራ እዩ ። ቅያዳ ኣልዓማ ብዝሓም 38 እዩ ፡ ኣብ ሞንጎኦም ሓደ ሓላፊ ናይ ገንዘብ ኣሎ ምባል ድማ ምስጥር ዘይኮነ ማንም ዝፈልጦ ሓፈሻዊ ነገር እዩ ። ዑመር ዓብደላ ዝባሃል ኣባል መሪሕነት ግን ኣይነበረን ፡ ንመጀር ጀነራል ጋሻው ከበደ እውን ዑመር ዓብደላ ልኢኹኒ ኢሎ ነረ ። ዋዘንታት ድማ ከምድላዮም ዝበጽሑዎ ቦታ ኣይኮነን ወዘተ.። እተን ካሻፋት ቀረባ እዋን ዝተገዘአ ኮይነን ከም ዝተፈልጣ ስሌ ዘረጋገጽኩ እዩ ። እተን ሰለስተ ወይ ሓሙሽተ ጽን ኢሎም ዝሰምዑለን ደቃይቅ ድማ ናዓይ ዓብይ ዕረፍቲ እዩ ።

ነገሩ ነዊሕ እዩ ። ርህራሄ ዘይብሉ ጭፍጨፋ ምስቃይ ጥራሕ ኣይኮነን ሳይኮላጂካዊ ግጥሚያ እዩ ። ምትላል ምድንጋር እውን እዩ። ንሳቶም ኣደናግሮም ምስጥር ከውጸኦም ብማለት ናቶም ፈተናታት ነሩዎም ። ኣልዒል ኣቢሎም ካብቶም ዝተኣሰሩ እገለ ይፈልጦ እየ ኢሉካ ፡ ረኽቡዮ ነረ ኢሉካ ፡ ገንዘብ ሂቡዮ ኢሉካ ወዘተ.እውን ይብሉኻ ። ንምሳሌ ሻምበል በለጠ ንምድንጋር ኣብቲ መርመራ " እተን ካሻፋት ዝተገዘአሉ ገንዘብ እውን ረኽብናዮ ጨና ጨና ይጨኑ ካብ ከተማ ዝወጸ እዩ " ኢሉኒ እዩ ። ኣነ ድማ ፡ ኣነ እኳ ኣይጨነኹዎን ጨና እንተኾይኑ ድማ ኣብ ገጠር መሊኡ እዩ ዝብል መልሲ ሂቡዮ ። ማዓስ ምዃኑ ዘይፈልጦ ሓንቲ ዝሓዘዎ ቀያሕ ጁባ (ሱፍ) ኣምጽኦም ኣብ ውሽጣ ሸጋራ ስሌ ዝረኽቡ ይመስለኒ መጀመሪያ ተኸደና ኢሎሙኒ ። ክንዳይ እንተኾይና ናትካ እያ ተባሂለ ኣብ ጠርጠራ ክኣቱ ማለት እዩ ይመስለኒ ። ካልኣይ ሸጋራ ሂንካ ኣትክኽ ኢሎሙኒ ። ኣነ ግን የተክኽ ስሌ ዘይነበርኩ ኣይየተክኽን ኢለዮም ።

ከምኡ ድማ አፋውስ ካብ ውሽጢ አስመራ ነውጽእ ከምዝነበርና ሓፈሻዊ ሓበሬታ ወይ ጠርጠራ ስሌ ዝነበርም ናዓይ ከይሓተቱኒ ፡ ፈውሲ ኣብ ምሃብ ከተሓጋገዙዎም ዝኸለሉ ኣብ ኣብያተ ሕክምና ዘሎዉ ክኾኑ ኣለዎም ዝብል ነገር ኣብ ግምት ብምእታው ፡ ክታሓዝ ከሎኹ ዝተሃረምኩዎ ቁስሊ ስሌዘይሓወዩ ጠርጠራኡም ኣብ ዶክተር ዓብዱልቃድር ዝቀነዔ ስሌ ዝነበረ ኣብቲ ንሱ ዝሰርሓሉ ዝነበረ ቤተ ሕክምና እቴጎ መነን ሕጂ (አሮታ) ዝባሃል ክትሕከም ኢሎም ወሲዶም ፡ ኮነ ኢሎም ኣብቲ ዶክተር ዓብዱልቃድር ዝነበሮ ክፍሊ ኣእቲዮሙኒ ። ዳሓር ከምዝፈለጥኩዎ ፡ ናዓይ ኮፍ ኣቢሎም ንዶክተር ምስ ራኣኹ ዘርእዮ ምልክታት እንተሎ ከስተብህሉ ኩሉ ኣትኩሮኦም ናባይ ዘድሃበ ነሩ ። ንዶክተር እውን ይከታተሉዎ ነሮም ማለት እዩ ። ኣነ ንዶክተር ይፈልጦ እዩ ንሱ ግን ኣይፈልጠንን ነሩ ። ዶክተር ዓብዱልቃድር ኣብ ኢጣሊያ ዝተማህረ ንባዓል ስዉእ ተጋዳላይ ዶክተር ይሕያ ጁብርን ተጋዳላይ ኻሊፋ ዑስማንን ብጸዮም ዝነበረ እዩ ። ልክዕ ድማ ብጻይ ሳላሓዲን ኣብ ኣስመራ ተራኽቡዎ ኣፋውስ ወፊዩልና ንሜዳ ኣውጽእናዮ ኢና ። ኣነ መጀመሪያ ንምንታይ ከምዘምጽኡኒ እኳ እንተዘይፈለጥኩ ፡ ዝኾነ ምልክታት ናይ ምፍላጥ ወይ ስምባይ ስሌ ዘይራኣዩለይ ፡ ዶክተር ይንቀሳቀስ ነሩ ርሕቕ ምስ በለ ተገድዶም “ እዚ ዶክተር ዓብዱልቃድር እኳ እዩ ኣይትፈልጠን ድኻ” ኢሎሙኒ ። ኣነ ድማ ኣበይ እዩ ዝፈልጦ እንታይ ትደልዩ ኣለኹም ? ምስ በልኩዎም ከምዛ ዘይሰመዑ ትም ኢሎም ሓኪሞም ንፎርቶ መሊሶሙኒ ። ዝሓከሙኒ ድማ ካልኣት ነሮም ።

ከማኻ ኣብ ጀብሃ ዝነበረ ዝተታሕዘ ኩሉ ዝሓተትናዮ ነገር ስሌ ዝመለሸልና ኣይተሳቀየን ኣይተሃርመን ምስ መሉእ ጥዕናኡ ምሳና ኣሎ ፡ ንስኻ እንታይ ክትረከብ ኢኻ ነፍስኻ ተሳቂ ? ክትኣምን ምስኡ ከነራኽበካ ኢሎም ድማ ናብ ብጻይ ሁማድ ዓምር (ካብሊ) ወሲዶሙኒ ፡ ኣነ ናቱ ሓቤረታ ኣይነበረንን ። ካብሊ ቅድመይ ብክልተ ወርሒ ኣቢሉ በይኑ ኣብ ከባቢ ማንሱራ እዩ ተታሒዙ ። ቅድመይ ሓፈሻዊ ሕቶታት ይሓቱዎ እሞ ፡ ካብኡ ዝተሓባበሩኹም ሰባት መን ትፈልጥ ይብሉዎ ንሱ ድማ ንከተማ ዝላክሸልና እገለ ዝባሃል ይፈልጥ ይብሎም ። ሪኢኻዶ እዚ ከማኻ ዝተታሕዘ እዩ ይብሉኒ ። እዚ እውን ሓደ ዓይነት መርመራ ወይ ማላ ነሩ።

ካብሊ ካብቲ ሸላታት ኣብቲ ጥቃይ ምሳይ ዝተላገበት ሸላ ከምዘሎ ምስ ፈልጥኩ ብላዕሊ ኩፉት ስሌዝኾነ እንተተዛረብኩ ስሌዝሰምዓኒ መን ኢኻ ኣበይ ተታሕዝካ ስሌምንታይከ ሸም ናይቲ ተላኣኣኺ ነግርካ ? ኢለ ይሓቶ ። ንሱ ድማ ኣነ ሙሓመድ ዓምር ካብሊ እዩ ከባቢ ማንሱራ ተታሒዘ ፡ እቲ ዝጠቀስኩዎ ሰብ ኣብቲ ቦታ ዘሎ ሰብ ኣይኮነን ከተማ ዝኣቱ ኣይኮነን ፡ ዝሃብኩዎም ምስጥር ድማ የልቦን ይብላኒ ። ኣነ ድማ ኣባል ፊዳኢዩን ኣቁርዳት ከምዝነበረ ስሌ ዝፈለጥኩ ፡ በል እንቋዕ ዘሎ ሰብ ዘይኮነ ጽቡቕ ገርካ ሕጂ ድማ ካብሊ ዝብል ሳጓኻ ብዙሓት ስሌ ዝፈልጡዎ ኣብ ሓድሽ መርመራታት ከይትኣቱ እታ ካብሊ ትብል ቃል ኣይተውጻእዩ ንባሃሃል ። ንሱ ድማ ሸመይ ጥራሕ እዩ ጠቂሰሎም ፡ ካብሊ ዝብል ኣይሃኩዎምን ይብላኒ ። ምስቶም ካብሊ ዝብል ሸም ሰሚዖም ዝነበሩ ኡሱራት ብጸትና እውን ካብሊ ዝብል ሸም ከይየውጽኡ ነግርናዮም ። ጦር ሰራዊት ከም ዱጓና ስሌ ዘይኮኑ ሓለዎኦም ጽኑዕ ኣይኮነን ። እቲ ሸላታት ድማ ብላዕሊ ክፉት ስሌ ዝኾነ ፡ ሸቃቕ ኣብ ውሽጢ እቲ ካመራ ኣብ ሓንቲ ወሰን ስሌ ዘሎ እንዳተመላለስካ በተን ካልኣት ሸላታት ስሌ ትሓልፍ ሓጽር መልእኽትታት ከተማሓልፍ ዕድል ትረከብ ኢኻ ።

እቲ ዝካየድ ዝነበረ መርመራ ቀጺሉ ሙብዛሕትኡ ድማ ኣብ ርህራሄ ዘይብሉ ኣገባብ ዝተሞርከሰ ኮይኑ ዝተፈላለየ ማላታት እውን ይጥቀሙ ነሮም ። ኣብ ልዕሊ እቲ ዝጠቀስኩዎ ምስቃይን ምድንጋርን ፡ ክትቅተል ኢኻ እልካ ምፍርራህ ፡ ነጻ ክትልቀቅ ኢኻ ኢልካ ምጥባር ፡ ብመጠኑ ንሓንጎልካ ናይ ምሕጻብ ፈተናታትን እውን ነሩ ። ንኣብነት ሓደ ለይቲ ከሳቅዩኒ ሓዲሮም ዝረኽቡዎ ስሌ ዝሳኣኑ ፡ ሓደ ካብኦም ፡ ኪዱ ቅተሉዎ ኢሉ ኣዚዙ ንደገ ኣውጽኦሙኒ ፡ ኣነ ድማ ሞት ዳኣ ትምንተይ እንድዩ ምስ በልኩዎም ሓሪቆም ፡ ሎቕማጽ ! ኣይትረኽባን ኢኻ ኢሎም መሊሶሙኒ።

አብ ሞንጎ እቶም ኡሱራት ዝኾነ ጭብጢ ዘይረኸቡሎም ብጠርጠራ ጥራሕ ዝተታሕዙ ብዙሓት ነርም ። ሓደ ግዜ ንገለ ካብኣቶም ብሓይሊ ኣባላት ጀብሃ ነርና ከብሉዎም ለይቲ ገለ ናቶም ሰባት ኣኪቢም ትያትር ኣካይዶም ። ነቶም ዝጥርጥሩዎም ምስቶም ትያትር ዘካይዱ ኣዛንቆም ብመስሪዕ ጠጠው ኣቢሎም ፡ ቡብ ሓደ ገንዘብ ትኸፍልዶ ነርካ ኢሎም ይሓቱዎም ። መጀመሪያ ካብቲ ንሳቶም ዘምጹኡዎም ሰባት ብምጅማር ይሓቱ እሞ ሓደ ካብኡም እወ ኢሉ ይኣምን ፡ ነቲ ዝኣመነ ሓሊፎም ደድሕሪኡ ዘሎ ናቶም ሰብ ይሓቱ እሞ ኣይከፈልኩን ምስ በለ ሸጉጥ ይትኩሱሉ እታ ሸጉጥ ድምጺ ምስ ሃበት (ካርቱሽ ይኸው) እቲ ናቶም ሰብ ዘርጋሕ ኢሉ ይወድቅ ፡ ካብ ኣፉ ድማ ደም የውጽእ (ኣብ ኣፉ ዝነበረ ሕብሪ ደም ዘሎዎ ነገር ማለት እዩ) ። ዳሓር ድሕሪኡ ዘሎ ኡሱር ንስኻኸ ? ኢሎም ሕዝ ምስ ኣበሉዎ ፈሪሁ ብዘይዋግሎ ኡወ ይኸፈል ነረ ኢሉ ይኣምን ። እዚ ግን ሓደ ግዜ ጥራሕ እዩ ተፈጽሞ ።

ዝረኸቡዎ ሓድሽ ነገር ስሌ ዘይነበረ ፡ ሻምበል በሎው ካብዚ ርጉም ቀይሕ ተመን (ቀይሕ ተመን ኢሉ ይጽዋዓን ነሩ) ዝርከብ ነገር ስሌዘይልቦ ንጎሆ ንጎሆ ካብ ሸላኡ ናብ መሳቀይ ቦታ ኣምጽእኩም ዝኾነ ነገር ከይሓተትኩምዎ ፍርቂ ሳዓት ኣሳቂኹም ጥራሕ ምለሱዎ ዝብል ትእዛዝ ኣማሓላልፉ ። ክሳብ ሎሚ ካብ ዘስሕቀኒ ነገር ድማ ፡ ካብ ሸላ ኣውጽኡ ናብቲ መሳቀይ ቦታ ዘብጻኣኒ ዓብለሎም ዝባሃል መንእሰይ ኣባል ጸጥታ ነሩ ። ንሱ ሓደ ማዓልቲ ኣሳቂዮም ክመልሰኒ ከሎ ኣብ መገዲ ኣእጋሪይ ብምቕሳሉ ክቅልጥፍ ስሌ ዘይክእል ፡ ስሌ ዝደንጎኹዎ ብኢዱ ናዓናይ ቀልጥፍ ኢሉ ሃሪሙኒ ። ኣነ ድማ ግልጽ ኢሊ ዋእ ኣብ ደገኽ ኣሎና ድዩ ? (ማህረምቲ ማለተይ እዩ) ስሌ በልኩዎ ክልተና ስሒቅና ። እንዳተመላለስና ሓደ ማዓልቲ ሸሙ ይፈልጥ ስሌ ዘይነበርኩ ንዓብለሎም ሸምካ መን እዩ ኢሊ ይሓቶ ። ንሱ ድማ ዓብለሎም ይብለኒ ኣነ ዓብለሎም ዝብል ሸም ንመጀመሪያ ግዜ ስሌ ዝሰማዕኩዎ ይጻወተለይ ኣሎ ኢሊ ሓቕኛ ሸምካ ዘይትነግረኒ እንታይዶ ኣለዎ ይብሎ እሞ ደጊሙ ናይ ብሓቕ ሸሙ ምዃኑ ነገሩኒ ። ትእዛዝ ሻምበል በለው ድማ ኣብ ራብዓይ ማዓልቲ ጠጠው ኢሉ።

መጀመሪያ ግዘያት ሞራላይ ተጻዋርነተይ ላዕሊ ነሩ ። ከሳቂዩኒ ከሎዉ ብርቱዕ ቃንዛ እኳ ኣንተተሰማዓኒ የእዊ ወይ ይነብዕ ኣይነበርኩን ። ኣዕንተይ ብምዕማት ርእሰይ እንዳኣወዛወዘኩ ጥራሕ ተጻሚመ የሕልፎ ነረ ። ዳሓር ግን ድኸመት እንዳተሰማዓኒ ስሌ ዝኸደ ቀልጥፈ ስሌ ዝቁንዞ ኣህ ኣህ ኣህ ዝብል ድምጺ ከውጽእ ጀመረ ። እቲ ዘገሪም ድምጺ ዘይምሃብ ዘይምእዋይ ፡ ነቶም ደግዶግቲ (ኣሳቂይቲ) ኣብ ዕቡድ ከልቢ እዩ ዝቅይርም ዓቅሎም የጽብበሎም ። ሓደ ግዜ ምስ ሓይለይ ከሎኹ ኣብ ከብዲ እግረይ እንዳሃረሙኒ ምንቅስቃስ እምበር ድምጺ የውጽእ ስሌ ዘይነበርኩ እማሃ ዝባሃል እትዮጵያዊ ሞኮነን ነቲ ጭጉራፍ ባዕሉ ወሲዱ ክሃርመኒ ጀመሩ እሞ ድሕሪ ገለ ምህራም ብሓይሊ ከምዝሃሪም ተመሲሉ ኣብ ከብዲ እግረይ ኣፍኩሱ ከውርዶ ጀመሩ ። ኣነ ድማ ይርህርሃለይ ድዩ ዘሎ ወይስ የሕምመኒዶ ኣይየሕምመንን ክፈልጥ ይምርምረኒ ኣሎ ክፈልጥ ስሌ ዘይካኣልኩ ፡ ይምርምረኒ ኣሎ ዝብል ግምት ስሌ ዝሓዘኒ እቲ ልሙድ ናይ ቃንዛ ምልክታት ኣይኣርኣኹን ። ንሱ ድማ ማህረምቲ ብቅጽበት ጠጠው ኣቢሉዎ ። እማሃ ዘይዛረብ ትም ባሃላይ እትዮጵያዊ መንእሰይ እዩ ነሩ ። ምስ ካልኣዩ ሞኮነን ዝባሃል ምኮነን (ኣፈሰር) ፡ ኩነታት መርመራ ዝከታተሉ ዳኣምበር ካብቶም ኣሳቂይቲ ኣይነበሩን ። ካብ ጦር ሰራዊትን ፖሊስን ተዛንቆም ቀንዲ ኣካየድቲ ናይዚ ስራሕ ዝነበሩ ድማ ኮሎኔል ግርማ (ፖሊስ ይመስለኒ)፡ ሻለቃ ተፈራ (ጦር) ሻምበል በለጠ (ፖሊስ)፡ ሻምበል በሎው (ጦር)፡ እማሃን ሞኮነንን (ፖሊስ ይመስለኒ) እዮም ዝነበሩ ።

ብምቅጥቃጥ ዝርከብ ነገር ከምዘይልቦ ምስ ፈለጡ እቲ ናይ መጨረሻታ ሜላታቶም ስሌምንታይ ነፍስኻ ተሳቂ ? እንተዳኣ ንገለ ምሳኹም ካብ ዝተሓባበሩ ናይ መንግስቲ ሰራሕተኛታት ሓደ ወይ ክልተ ነግርካና

ወይ ድማ ካብቶም መራሕቲ ጅብሃ ንኣሕመድ ኣስመራ እንተኣትሕዝካና ክትልቀቅ ኢኻ ንኣዲስ ኣበባ ትምህርቲ ክትቅጽል ክንሰደካ ኢና ፡ ንወጻኢ ክንሰደካ እና ዝብል መብጻጻታት ይህቡኒ ነርም ።

ኣነ እውን ብወገነይ ንምትላሎም ይጽዕር ነረ ። ምሳና ዝሰርሑ ናይ መንግስቲ ሰራሕተኛታት ብፍጹም የሎዉን ። ወዮ ኣይተኣምኑን ኮይንኩም እምበር ይትረፍ ኣብ መንግስቲ ካብ ካልእ ዝተሰርጹ እውን ውሱን እዩ ፡ እንተምትሓዝ ናይ ኣሕመድ ኣስመራ ብጣዕሚ ቀሊል እዩ መሰረታዊ ነገር ግን መጀመሪያ ንስኻትኩም ከመይ ገርኩም ኣብ ልዕሊይ እምነት ተሕድሩ እዩ ኢላ ፡ ዝያዳ ክኣምኑ ድማ ፡ እመኑኒ ኣነ ኣብ ጣዕሳ እየ ዘሎኹ ብጸተይ ተማሃሮ ምስ ተታሕዙ ፈሪሄ ዝወጻእኩ እየ ። ኣነስ እንቋዕ ካልእ ገበናት ከይፈጸምኩ ተታሒዘ ፡ ብምትሓዘይ ሕጉስ እየ ዘሎኹ ይብሎም ነረ ። ዝብልዎ ሓቂ እንተኾይኑ ድማ ንምህዳም ዕድል ዝረኽቡሉ መገዲታት ንምምሃዝ ይሓስብ ነረ ። ቀጺሎም ጻሓይ ምስ በረቀት ቁሪ ኣስመራ ገብገብ ኣቢሉካ ጻሃይ ትምህርቲ እዩን ኮሎነል ግርማ ምስ ክልተ ብጸቱ እማሃን ሞኮነንን ኮይኑ ንዝተወሰነ እዩን ኣብ ኣፍ ደገ ናይ ሓደ ገዛ ኮፍ ኣቢሎም ጻሓይ እንዳተጸሎኹ ምሳይ ብምዝርራብ ሓንጎላይ ንምሕጻብ ፡ ጉዳይ ሰውራ ኤርትራ ኣልዕሎም ፡ ብዛዕባቲ ሰውራ ኤርትራ ትገብሮ ስራሓት ንህዝቢ ዝጎድእ ስራሓት እዩ ንመንግስቲ ሓንቲ ኣይገብራን ብምባል ከእመኑኒ ይፍትኑ ነርም ። ንምሳሌ ቡንቶታት ኣብ ምዕናው ዝጉዳእ ህዝቢ ዳኣምበር ፡ መንግስቲ ንሰራዊቱ ተንቀሳቃሲ ድልድል ብምስራሕ ክንቀሳቅሶ ከምዝኸእል ፡ ሰላም ክሳኣን ከሎ ዝጉዳእ ህዝቢ እዩ ። ተማሃራይ ትምህርቱ ይቋረጽ ሓረስቶትን ሰራሕተኛታትን ናብራኡም ይጎናደብ ወዘተ. ብምባል ይዛረቡኒ ነርም ። ንሳቶም ብኣምሓርኛ ክዛረቡኒ ከሎዉ ኣነ ኩሉ ዘረባኣም ሰሚዔ ንቋንቋ ምስ መግዛእቲ ኣታኣሳስረ ዝሪኤሉ ዝነበርኩ ግዜ ስሌ ዝነበረ ብትግርኛ ጥራሕ ይምልሽ ነረ ። ሓንቲ ናይ ኣምሓርኛ ቃል ኣውጽኤ ኣይፈልጥን ። ኣብቲ መጀመሪያ እዩናት ድማ ሞራላይ ንሙውዳቅ ብጸትካ ባዓል ኣሕመድ ኣስመራ ሕማም ቲፎ ኣቲዩዎም ብዙሓት ሞይቶም ። ኣሕመድ ኣስመራ ገበን ፈጺምካ ኢሎም ኣሲሮም ኣለዉ ወዘተ.እውን ይብሉኒ ነርም ።

ከምዚ ኢልና ነንሕድሕድና እንዳኣታለልና እቲ ናይ ምዝርራብ መደብ ንሰለስተ ማዕልቲ ቀጺሉ ኣብ ራብዓይ ማዕልቲ ቅድሚ ምስኣም ኮፍ ምባላይ ሓድሽ ተሓብኡ ዝነበረ ገለ ንጥፈታትና ከምዝበጸሐም ፈሊጠ ። ንምሳሌ እተን ዝጠቀስኩዎን ካሻፋት ካብ ኣስመራ ስሌ ዝተገዝኣ እሞ ኣነ ዝሓባእኩዎ ነገራት ከምዘሎ ስሌ ዝፈለጠ ተዳልዮም ጸኒሐም ቦታ ጻሓይ ኮፍ ምስ በልና ፡ ሞኮነን ንእሽቶ ቆጽሊ ቆሪጹ ከምቲ ኣብ ባንደራ ኤርትራ ዘሎ ቆጽሊ ኣውልዕ ከቢቡ ዓጺፉ " ኣብደላ የሄ ምንድነው ? " ኢሉ ሓቲቱኒ ኣነ ድማ እቲ ነገር ተበላሽዩ ከምዘሎ ስሌ ዝፈለጥኩ ፡ እታ ንእሽቶ ሓረግ ቆጽሊታታ ሙሉእ ስሌ ዘይነበረ ባንደራ ኤርትራ እያ ትጥጥዕ ኣላ ኢለዮ ። ስሊቆም ። "ልክ ገና ነው ገና " ኢሎም ። ቀጺሎም ፡ ንስኻ ዝኾነ ነገራት የሎን ትብለና ነርካ ዝሓባእካዮ ነገራት ግን ንረክብ ኣሎና ኢሎሙኒ ። ኣነ ድማ ንጅብሃ ይጠቅም ኢላ ዝሓባእኩዎ ነገር ብፍጹም የልቦን ይብሎም ። እንታይ ምጂኑ እውን ኣይነገሩንን ። ብዙሕ ዕድል ናይ ዘረባ ኣይነበረን ፈልጥናካ ኣሎና ዝዓይነቱ ዘረባታት ጥራሕ ተዛርበሙኒ ኣብ መርመራ ኣእቲዮሙኒ ። ቀንዲ መርመራኣም ድማ ካብ ኣስመራ ዝወጸ ገንዘብ ኣሎ መን እዩ ይህበኩም ነሩ ኣብ ዝብል ዘቶከረ ነሩ ። ኣነ ድማ ስራሕ ኣብ ቀረባ እዩን ስሌ ዝጀመርና ዝኾነ ዝወጸ ገንዘብ የሎን ኣብ ዝብል ነቂጸ ። ዳሓር ባዕሎም ካሻፋት ገዝእኩም ኣውጽእኩም ክብሉኒ ተገድዶም። ኣነ ድማ ካሻፋት ከም ዝተገዝኤ ፈሊጠም ከምዘሎዉ ስሌ ዝፈለጥኩ እቲ ቀንዲ ዘገድሶም ዝነበረ ዝተገዝኣሉ ገንዘብ ምጂኑ እውን ስሌ ዝበረሄ ፡ ኣነ ካሻፋት ገዝእና ኢላ ዘይነገርኩሉ ምኽንያት ንስኻትኩም ስሌ ዘይተኣምኑ እቲ ገንዘብ ካብዚ ዝወጸ እዩ ክትብሉ ምጂንኩም ስሌ ዝፈለጥኩ ጥራሕ ሓብኤዮ ኢለዮም ፡ እቲ ገንዘብ ካብ ሜዳ ዝመጸ ምጂኑ ወዘተ. ሓብረዮም ።

ብዛዕባ ካሻፋት ድማ መጀመሪያ ካልእ ዝርዝራት ዘይብሉ ካሻፋት ጥራሕ ኣውጽኦም ዝብል ሓበሬታ ስሌ ዝረኽቡ ይመስለኒ ናዓይ ምምርማር ተስፋ ስሌ ዘይሃበም ፡ ካበይ ተገዚኡ መን ዝዚኡዎ ንምፍላጥ በሊሕ ማላ ተጠቂሞም ። ንሱ ድማ ካሻፋት ካብ ኣስመራ ከምዝወጸ ስሌ ዝፈለጡ መጀመሪያ ካብ ኣየናይ ቦታ ንዝብል ሕቶ ንምምላሽ ፡ ኣብ ኣስመራ ካሻፋት ዝሸጡ ኣብ ኮምብሽታቶ ዝነበራ ክልተ ናይ ጠላይን ሸቀጥ ቦታታት ጥራሕ እየን ነረን ። ንሳተን ድማ እንዳ ቫጊን እንዳ ቢኒን እየን ። ካሻፋት ኣብቲ እዋን ብዘይፍቃድ ናይ መንግስቲ ይግዛእ ኣይነበረን ክትገዝእ ድማ ሃዳናይ ክትኾውን ኣሎካ ። ስሌዚ ብዘይፍቃድ ዝወጸ እየን ። መን እዩ ኣብዚ ጉዳይ ምስኦም ክታሓባበር ዝኽእል ንዝብል ሕቶ ንምምላሽ ካብቶም ኣብዚ ክልተ ቦታታት ካብ ዝሰርሑ ባእታታት (ስራሕተኛታት) ዝያዳ ጠርጠራኦም ኣብ ልዕሊ እንዳቫጊ ዝሰሪሕ ዝነበረ ሳፊ ስዒድ ዝባሃል ኣባልና ምስ ኮነ ፡ ንሳፊ ሕዞም ብዘይመርመራ ብዘይ ገለ ነገር ካልእ ካሻፋት ብመገዶም ኣምጽኦም ኣብቲ ናይ መርመራ ቦታ ኣብ ጠረቤዝ ኣቀምጦም ንሳፊ “ ኣየ ባዓል ሳፊ ትገብሩዎ እኖሆልካ በል እቲ ገዝእኩም ትሰዱሎም ዝነበርኩም ንብረት ተታሒዙ “ይብሉዎ። ሳፊ ልክዕ ነተን ዘውጸኡን ካሻፋት ዝመስላ ኣብ ቅድሚኡ ዓይኑ ምስ ራኣየ ገለ ግዜ ዝገበረ ነገር እኳ ኣንተኹን ነዚ ጉዳይ ዝፈልጥ ኣሕመድ ኻጢብ ድማ ቅድሚኡ ተታሒዙ ኣብ ማእሰርቲ ምሳና ስሌ ዝነበረ ፡ኻጢብ ኣይነገረን ክነሱ ሳፊ ተደናግሩ ፡ እወ ኣነ መኽሰብ ስሌ ዝረኽብኩሉ ንሸቀጥ ኢሊ ካብ እሕመድ ኻጢብ ገንዘብ ተቀቢሊ ሸይጠሉ ካልእ ዝፈልጠ ነገር ግን የይብለይን ኢሉ ይኣምን ። ኣሕመድ ኻጢብ ረቢ ይርሓም ቅድሚኡ ገለ ዓመታት ኣብ ስዑዲያ ዝተሰወኤ ብዙሕ ተመርምሩን ተሳቅዩን ዝኾነ ምስጥራት ዘይኣውጽኤ ካብቶም ቀንዲ መራሕቲ ጨንፈር ዝነበረ እዩ ። ካልእ ይታረፍ ካብቶም ኣብ ትሕቲ ሓላፍነቱ ዝነበሩ ስሩዓት ሓደ ዘይጠቀሰ ጽኑዕ ጅግና ተቃላሳይ እዩ ። ኣሕመድ እዚ ጉዳይ ንምክሓዱ ስሌ ዘሸገር ነገሩ ምስቲ ኣምልጡ ዝነበረ ቀንዲ ሓላፊ ናይቲ ጨንፈር ዝነበረ ሑሴን ዩሱፍ ኣታሓሒዙ ኣነ እዚ ነገር ንግዲ ምጃኑ ጥራሕ እየ ዝፈልጥ ገንዘብ ድማ ሑሴን ሂሱኒ ኣብ ዝብል ጥራሕ ጸኒዑ ። ስሌዚ እዩ እቲ ገንዘብ ካበይ መጽኡ ዝብል ጉዳይ ካባይ ንምፍላጥ ዝፈተኑ ። ንኣሕመድ ኻጢብ ብብርቱዕ ኣሳቅዮም ናዓይ ኣብኡ ወሲዶም ነዚ ትፈልጦዶ ኢሎም ኣርእዮሙኒ ። ኣነ ድማ ኣብ ቅድሚኡ ብፋዱም ኣይፈልጠን ኢለዮም ። ንሱ እውን ኣብቲ መርመራ ጸኒዑ ናዓይ ከምዘይፈልጠኒ ሓቢሩ እዩ ። ኣሕመድ ካብቶም ቀንዲ ንራኽቦም ዝነበርና መራሕቲ ክነሱ ፡ ነገሩ ብከምኡ ተወድኡ ። ይኹን እምበር ኣነ እውን ሑሴን ዩሱፍ ካብ ምትሓዝ ድሒኑ ንእትዮጵያ ገጹ ስሌ ዝሃደመ ኣዋርሕ እውን ስሌ ዝገበርና ፡ ኣምልጡ ብማለት እቲ ነገር ጠጠው ክብል ነገሩ ንዑኡ ኣሰክመ ፡ ኣነ ንሑሴን ጥራሕ እየ ዝፈልጥ ንሑሴን ገንዘብ ሂብ ብመገዲ ሸቀጥ ኣኸሰብካ ካሻፋት ግዝኣልና ኢለዮ ካልኣት ኣይፈልጠምን ኣይፈልጡንን ዝበልኩዎም ። ኣሕመድ ኻጢብ ሕብሩ ቀይሕ እዩ ነሩ ኩሉ ኣካላቱ ብምቅጥቃት በርበረ መሲሉ ምስ ርኣኹ ዝተሰማዓኒ ጓህዩ ክሓብእ ስሌ ዘይካኣልኩ ፡ ታሃንድደ እዞም ተሳቅዮም ዘሎኹም እንታይ ዝገበሩ እዮም ሓንቲ ዝፈልጡ ኣይኮኑን ምስ በልኩ እንዳጎነጹ ካብታ ዝ ኣውጽኦሙኒ ።

ሑሴን ዩሱፍ እውን ብንእሽቱኡ ከሎ ኣብ ውሽጢ ኣስመራ ኣባል ምስጥራዊ ስርርዓት ዝነበረ ዝተፈላለየ እዋናት ተጠርጥሩ ይእሰር ዝነበረ ብጽንዓቱ ዝተፈልጠ ጅግና መንእሰይ እዩ ነሩ ። ቀንዲ መራሕቲ ናይቲ ጨንፈር እውን ንሱ ነሩ ። ገለ ዝተታሕዙ ኣባላት ስሌ ዝነበሩ ከምዝእሰር ርግጸኛ ስሌ ዝነበረ ፡ ነገሩ ክብተኽ ፡ ከምኡ እውን ብሰንኪ ናይ ዝተፈላለየ ግዝያት ማእሰርትን ዝሓደሮ ሕማማት ይሳቀ ስሌ ዝነበረ ምርሓቁ ስሌ ዝተመርጸ እዩ ንእትዮጵያ ገጹ ሃዲሙ ። ይኹን እምበር ድሕሪ ካብ ሰለስተ ወርሒ ዘይውሕድ ግዜ ኣብ ዶብ ሰማሊያ ተታሒዙ ንሕና ድሕሪ ኣስታት ኣርባዕተ ወርሒ ኣብ ማርካቶ ምስ ኣሕለፉና ኣምጽኦም ። ሑሴን ዩሱፍ ሓቤረታ ናይቲ ኩሉ ብድሕሪኡ ዝኾነ ነገራት ስሌ ዘይፈልጥ ምስቲ ናይቶም መርመርቲ ምድንጋርን ካልእን ፡ ነገሩ ቀሊል ኣይነበረን ይኹን እምበር ሑሴን ብዝተፈላለየ ምስጥራዊ ስራሓት

ዝተሞከረ ተቃላሳይ ስሌ ዝነበረ ፡ ብምትሓዙ ዝፈለጡዎ ዝጠቕም ሓድሽ ነገር ኣይነበረን ። ንኣብነት ድማ ምስኡ ዝነበሩ ዘይተታሕዙ ኣባላት ጨንፈር ነሮም እዮም ።

ሑሴን ዩሱፍን ኣሕመድ ኻጢብን ገለ ካብቶም ክርስቲ ዘይግባእ ኣብ ውሽጢ ኣስመራ ኮይኖም ምእንቲ ሃገር ብዙሕ መስዋእቲ ዝወፈዩ ተቃላስቲ እዮም ። ሑሴን ዩሱፍ ድማ ረቢ ይርሓሞ ካብ ማእሰርቲ ምስ ወጸ ብመገዲ ሱዳን ምስ ደቁ ንብሪጣኒያ ተሰድዶ ቅድሚ ገለ ዓመታት ኣብታ ዝፈትዋ ዓዲ ከይተመልሰ ኣብኡ ተሰዊኡ ።

ኣብ ፎርቶ ፡ ሓለውትናን ዝምግቡናን ጦር ሰራዊት እዮም ነሮም ። ኣብ ሞንጎኦም መቐለም ኤርትራ ዝኾኑ ወይ ምስ ጉዳይ ኤርትራ ዝደናገጹ ነሮም ይመስለኒ ። ንምሳሌ ሓደ ተኸስተ ዝባሃል ዓዲ ዋራ (ደምበዛን) ተላኣኣኺ ናይ ጀብሃ እዩ ብማለት ተጠርጥሩ ተቃሒዙ ኣብቲ ፎርቶ ሪኬዮ ። ሓደ ካብቶም ሓለውቲ ጦር ሰራዊት ዝምድና ወይ ፍልጠት ምስ ተኸስተ ዘሎዎ ይመስለኒ ፡ ንሸንቲ ቤት ምስ ወጸእኩ ናብታ ተኸስተ ዘሎዎ ሸላ ኣምጽኡ ብዛዕባኡ ክሓቱን ምጃኑ ፈሊጡ ኣብ ቅድመይ ፡ ንሰኻ ምስዚኦም እንታይ ኣሎኻ ኢሉ ይሓቱ ፡ ንሱ ድማ ኣነ ሓደ ግዜ ጥራሕ ካብ ዓድተከለዛን ሸኮር ዝዚኡ ኣምጽኡሎም ይብል ። ኣነ ድማ ነገሩ ተረድኡኒ ኣብ ቃሉ ክጸንዕ ብማለት ፡ ኣነ ኣይፈልጦን እየ ፡ ንሕና ኣብቲ ከባቢ ዘሎዎ ዓድታት ምስ ኣተና ንዝኾነ ሰብ ኪድ ካብ ዓድተከለዛን ሸኮር ኣምጻኣልና ኢልና ከይፈተወ ንልእኾ ፡ እዚ ድማ ሓደ ካብኦም ይኾውን ብዝተረፈ ምሳና ዝኾነ ፍሉይ ርክብ ዘሎዎ ሰብ ኣይኮነን ዝብል ዘረባ ኣስምዔዮ ። ዳሓር እውን እቶም መርመርቲ ተላኣኣኺ ናትኩም እዩ ኢሎም ምስ ሓተቱ ከምኣ ኢለዮም ። ተኸስተ ድማ ልክዕ ተላኣኣኺ ናትና እዩ ነሩ ። ካልእ ብዛዕባ ካብቶም ሓለውትና ዝነበሩ ዘይርስዎ ሸሙ ዘይፈልጦ ኣዘራረባኡ መልክዑ ጭሕሙ (ሻናባት) ዕድሜኡ ልክዕ ንሰወእ ገብረህወት ወዲ ሕምብርቲ ዝመስል ሓላፊ ናይቶም ዋርድያ ዝነበረ ጦር ሰራዊት ነሩ ። ብኣምሓርኛ እዩ ዝዛረብ ትግርኛ ዝፈልጥ ኣይመስለንን ። እዚ ሰብ መጀመሪያ ነዘም ኣብዚ ቤት ማእሰርቲ ዘሎዎ ዝስሕቦም ዘሎ እዚ ዎሮበላ እዩ ስሌ ዝበሎዎ ይመስለኒ ፡ እቶም ጸጥታ ባዕሎም ገፊፎም ክኣሰሩ ከሎዎ ከምኡ የውርዩ ስሌ ዝነበሩ ፡ ዎሮበላ ! እንዳበለ ናይ ጽልኢ ምልክት የርእየኒ ነሩ ። ድሕሪ ገለ ማዓልታት ተግምግሞ ኢሉ ናብታ ሸላይ እንዳመጸ ፡ " ኣርበኛ ኣይዞ የኣርበኛ ነገር እንደዚ ነው " ክብለኒ ጀሚሩ ። እቲ ነገር ብኣንጻሩ ምጃኑን ሰብ ከምዘይኣትሓዝኩን ስሌ ዝነገሩዎ ይመስለኒ ። ቅሪብ ኢሉ ድማ ቦታ መስኮት ናይ ሸላ ኣበይ ተቃሕዝካ ? ጀብሃ ብዙሓት ድዮም ? ብረቶም ከመይ እዩ ? ወዘተ. ኢሉ ይሓተኒ ነሩ ። ኣነ ድማ ኣጋንን ኣቢላ ይነግሮ ነረ ። ከምቲ ልሙድ ንሱ ብኣምሓርኛ ኣነ ድማ ብትግርኛ ኢና ንዛረብ ነርና።

ኣብ ፎርቶ ከሎኹ ዝነበረ ዘይርሳዕ ብዙሕ ነገራት ነሩ ። ከምቲ ኣቀድመ ዝገለጽኩዎ ጭብጢ ስሌ ዝረኽቡ ዘይኮነስ ብጠርጠራ ዝእሰሩ ብዙሓት ነሮም ። ካብኣቶም ብቅድመይ ይኹን ብድሕረይ ምስቲ ኣብ ውሽጢ ኣስመራ ዝነበረ ምንቅስቃስ ምትእስሳር ዝነበሮም ኣብ ፎርቶ ይኹን ኣብ ማርካቶ ካብ ዝነበሩ ዝዝክሮ ኣስማት ፡-

1. ኣሕመድ ኻጢብ
2. ሑሴን ዩሱፍ
3. ዓሊ ኑር ኣሕመድ - ዝጠቀስኩዎም ሰለስተ ሰባት ኮይኖም
4. ሙሓመድ ሓጎስ
5. ኻሊል ሸኽ ኣቡባካር
6. ዓብዱ ስዒድ

7. አሕመድ ኑር አሕመድ
8. ዲኒ ሙሳ ሙሐመድ
9. ዓብዱልሐገ
10. ሙሐመድ (ምሳይ አብ ሸላ ዝነበረ)
11. ዓጣ ነጋሽ
12. ሳፊ ስዒድ
13. አሕመድ ዓብዱልሐገ
14. ስራጅ ዑስማን
15. ሸሻ አሕመድ
16. ዳዉድ ሙሐመድ..... ነርም።

ገሊአም ምስቲ ናተይ ሸላ ተላግቡ ዝነበረ ተር ዝበለ ሸላታት ስሌ ዝነበሩ ዝዛረቡዎ ይስማዕ ነሩ ። ሓደ ሓደ እዞን ንኩሉ እቲ ኣብ ውሽጢ እዚ ማእሰርቲ ዘጓንፎም ኩነታት ከይኣገደሶም የዕልሉን ይስሕቁን ነርም ። ኣብ ሞንጎኦም ኩሉ ስቅያትካ ዘረሳስዑ ባእታት ነርም ። ሓደ ካብኦም ረቢ ይርሓሞ ሙሐመድ ሓጎስ ነሩ ። መጀመሪያ ኣብቲ ሸላ ከእትዉኻ ከሎዉ እቶም ጦር ሰራዊት መግቢ ከምጽኡልካ ምስ ዝደልዩ ኣቀድሞም ካብታ ኣብ ማዕጸ ዘላ ንእሽቶ መስኮት ሓደ ጠሚቱ እንታይ ዓይነት ብልዒ ኢኻ ትበልዕ ፡ ቀይ ወይስ ኣሊጫ ? (ቀይሕዶ ኣሊጫ) ኢሉ ይሓተካ ። ቀይ ማለት በርበረ ዘሎዎ ኣሊጫ ድማ በርበረ ዘይብሉ ማለት ኮይኑ ዘድልዩካ ትነግሮ ። ሓደ ካብዞም ዘስሕቁ ብጾት ንሓደ ካብቶም ብጾቱ ጠቐሱ፡ እገለ መጀመሪያ ምስ መጻ ጦር ሰራዊት ቀይ ድኻ ትደሊ ወይስ ኣሊጫ ኢሉም ምስ ሓተቱዎ ፡ ቀይ ማለት ስጋ ዘሎዎ ጸብሒ መሲሉዎ ኣነ እስላማይ እየ ኢሉዎም ። እቲ ጦር ድማ ኣፈር ብላ ደሞ ስጋ ትፈልጋለህ ኢሉዎ፡ እንዳበለ ንኩሎም እቶም ዝሰምዑ የስሕቆም ። እቲ ሰብ ድማ ሓሳዊ እንዳበለ ገለ ካብቲ ኣብ ምስቃይ ወዘተ. ዝበሎ ነገራት ኣምጽኡ የስሕቆም ። ብከምዚ እቲ ዝነበሩዎ ጭንቀትን ጸበባን ነንሕድሕዶም የረሳስዑ ። ከምኡ ከዕልሉ ክትሰምዕ ከሎኻ ድማ ካብ ቤት ማእሰርቲ ወጻኢ ዘሎኻ ኮይኑ ይስማዓካ ።

መግቢ ኣብ ፍሉይ ንወታሃደራት ዝተሰርሑ መትሓዚ ታዓሽጉ ይዋሃቡካ ። ሻሂ ድማ ንጎሆ ምስ ቁራጽ ቅጫ ዳርጋ ፍርቂ ጋበጣ ናይ ማይ ብራሾ ይህቡኻ ፡ንምሳሕን ድራርን ዝዋሃቡና እንጀራ ጣፍ ወይ ድማ ካልእ ጽሩይ እኽሊ ነሩ ።

ኣነ ኣብታ ሸላ በይነይ እየ ነረ። ሓደ እዞን ካብቶም ዝተጠቐሱ ብጾት ምስ ዓብዱልሐገ ኣብ ሰፍየት ዝሰሪሕ ዝነበረ ሙሐመድ ዝባሃል መንእሰይ ነታ ማዕጸ ናይ ሸላይ ክፊት ኣቢሎም ምሳይ የእትዉዎ እም ፡ እቲው ምስ በለ ኩርሙይ ኢሉ ሕልምልም እንዳ በለ ኮፍ ይብል። ኣነ መን ኢኻ ንምንታይከ ኣምጽኡኻ ይብሎ። ንሱ ድማ ኣነ ምስ ዓብዱልሐገ ዑቁብ ነሩና ክልተ ወርሒ ክልተ ቅርሺ ምስ ከፈልኩ ፡ ካባይ ይጀመር ኢሊ ኣቢየዮ ገዲፈዮ ። ስሌዚ ናይ ዑቁብ ገንዘብ ስሌ ዝኸፈልኩ እየ ይብለኒ ። ኣነ ድማ ብዑቁብ ከምዘይእሰር እንዳፈለጥኩ እም እንቋዕ ዑቁብ ኮነ እምበር እንታይ ከይመጸካ ኣጀኻ ይብሎ ። ዓብዱልሐገ መራሕ ጉጅሌኡ እየ ነሩ ። ክልተ ወርሒ ድማ ንውድብ ዝኸፈሎ ወርሓዊ ክፍሊት እየ ።ኣነ ዑቁብ ኢሉ ወሲዱለይ ካልእ ዝፈልጦ የይብለይን ኣብ ዝብል ድማ ነቂጹ ። ኣብታ ሸላ ምሳይ ካብ ወርሒ ንላዕሊ ገሩ ። ዕረፍቲ ኣብ ዝነበረኒ እዞን ስሌ ዝነበረ ክፎኽሶ ፊደላት ዓረብኛ ከምህሮ ጀመረ ። መሬት ናይታ ዝነበርናዮ ሸላ ሰመንቶ ስሌ ዝኾነ ሰለዳና እቲ ሰመንቶ ነሩ ። ንእሽቶ ታኒካ ማይ ትዋሃቡና ስሌ ዝነበረት በቲ ማይ ኣብቲ ሰመንቶ ፊደላት ክጽሕፈሉ ጀመረ ፡ ክነቅጽ ከሎ መሊሰና እንዳጸሓፍና የምህሮ ነረ ። ፊደላት ኣጽንዑ ዝተጣመሩ ክልተ ሰለስተ ፊደላት ከንብብ ምስ ጀመረ ፡ ብከምዚ ቁርኣን ከንብብ ፡ ክጽሕፍ ይኸእል ማለት

ድዩ ? እንዳበለ ይሁንኑ ነሩ ። አነ ድማ ቋንቋታት ኩሉ ፊደላት እንዳሉ ፡ ከመይ ዳኣ አጀኝ እንዳበልኩ የተባብዖ ነረ ። ማእሰርቲ ዓቅሉ አጽብቡሉ ተጨኔቁ ዝነበረ ሰብ ፡ ዋላ አዋሪሕ ይታኣሰር ክብል ጀመረ ። ሙሐመድ ጸሎት ክገብር ከሎ ዘይርሳዕ ሓጽር ጸሎት ነሩዎ። ኩሉ ግዜ “ ኣታ ረቢ ካሪም ራሒም ካብዚ ጸብብ ናብ ገፊሕ ኣውጸኣና “ ይብል ነሩ (ኦ! ርህሩህን ለጋስን ኣምላኼይ ካብዚ ጸብብ ናብ ገፊሕ ኣውጸኣና) ። ፊደላት ምስ ተማሃረ ድማ ነዊሕ ኣይገበረን ካብቲ ጸቢብ ናብ ገፊሕ ወጺኡ ።

ይቅጽል